

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Policija v SFRJ aretirala Milovana Djilasa in 27 drugih oseb radi »sovražnih aktivnosti«
- **Eksplodirala v rudnika terjala 33 življenj**

BEOGRAD, SFRJ — Pretekli teden so oblasti v SFRJ aretirale 73 let starega oporečnika in nekdanjega tesnega sodelavca Josipa Broza Tita Milovana Djilasa ter 27 drugih oseb in sicer zaradi »sovražnih aktivnosti«. Aretirani so menda bili zbrani na nekem zborovanju, ko so se pojavili policisti in jih odvedli. Djilasa so zadržali čez noč in ga potem izpustili, ostali so pa še v priporu. Djilas je rekel, da pričakuje tudi njih izpustitev. Po prelomu s Titom je preživel Djilas dobrih devet let v priporu, zadnja leta pa živi kot državni upokojenec v Beogradu in podpira različne oporočniške aktivnosti. Čeprav na svobodi, Djilas nima potnega lista in torej ne sme potovati v tujino. Prva leta po drugi svetovni vojni je bil Djilas izrazit stalinist ter smatran kot možen Titov naslednik.

Preteklo soboto je prišlo do eksplozije metana v rudniku Vodna v vzhodni Srbiji. Po zadnjih poročilih je bilo ubitih 33 rudarjev, ki so bili takoj mrtvi. Štirinajst rudarjev je bilo poškodovanih. Preiskovalna komisija skuša ugotoviti, zakaj niso pravočasno opazili prisotnosti metana.

Predsednik Reagan bo začel 6-dnevni obisk v Kitajski — Obojestransko zanimanje za izboljšanje odnosov — Srečanje s papežem

AGANA, Guam — Danes in jutri bosta predsednik Ronald Reagan in žena Nancy nadaljevala pot v Kitajsko, kjer se bosta mudila od 26. do 1. maja. Gre za prvi obisk Reagana v katero komunistično državo za časa svojega predsednikovanja. Ob prihodu v Honolulu je Reagan dejal, da so dobri odnosi s Kitajsko izredne pomembnosti za ZDA. Med obiskom v Pekingu menda ne bo prišlo do obsežnejših sporazumov. Reagan bo podpisal dokument, ki predvideva izmenjavo obiskov kulturnih skupin, in drugi, po katerem bo deležne določene davčne ugodnosti ameriška podjetja, aktivna v Kitajski. Kitajci se zanimajo predvsem za izmenjavo znanja na področju jedrskih raziskav, ZDA pa na to niso pripravljene radi možnosti, da bi Kitajci uporabljali pridobljeno tehnologijo za vojaške namene. Najnovejša poročila danes zjutraj pa govorijo o tem, da so pogajalci obeh držav res dosegli sporazum o ameriški dobavi Kitajski do 12 jedrskih elektrarn.

Reagan bo odpotoval iz mesta Šanghaj v torek, 1. maja, ter se ustavil za krajši čas v Fairbanksu, Alaska. Tu bo imel krajše srečanje s papežem Janezom Pavlom II., ki bo pravkar na poti v Daljni Vzhod.

Anglija pretrgala diplomatske odnose z Libijo — Libijski diplomati morajo zapustiti državo do nedelje

LONDON, V. Br. — Angleški policisti še vedno imajo obkoljeno libijsko veleposlaništvo v tem mestu. V poslopju je od 20 do 30 libijcev, večinoma diplomatov, najbrž pa tudi nekaj študentov. Pretekli torek so demonstrirali pred poslaništvom Libijci, ki nasprotujejo režimu polkovnika Moamarja Kadhafija. Nekdo je z brzostrelko streljal na demonstrante iz okna poslaništva, pri tem pa ranil 11 oseb, ubil pa neko londonsko policistko. Policisti po mednarodnem pravu nimajo pravice, vdreti v poslaništvo in so ga torej obkolili. Iz Libije je Kadhafi dejal, da bodo diplomati ostali v poslaništvu, dokler ne popustijo Angleži.

Ker vlada ministrske predsednice Margaret Thatcher ni videla drugega izhoda, je

odredila prekinitev diplomatskih odnosov z Libijo. To pa pomeni, da bodo diplomati v obkoljenem poslaništvu v ponedeljek izgubili diplomatsko imuniteto, seveda pod pogojem, da Anglije ne zapustijo pred določenim rokom. Libijci v poslaništvu vzdržujejo telefonske stike tudi z novinarji in pravijo, da bodo ostali v poslaništvu vse dokler jih Kadhafi ne odpokliče domov. V Tripoliju se osebje angleškega poslaništva pripravlja na odhod.

Odločitev Thatcherjeve vlade je povzročila negotovanje v Angliji, predvsem med policisti. Ako namreč zapustijo državo libijski diplomati, bo z njimi odpotoval tudi tisti, ki je streljal na demonstrante in ubil policistko. Ako bodo policisti napadli poslaništvo v slučaju, da Libijci ne bodo odšli, zaenkrat ni znano. Opazovalci pravijo, da mora Thatcherjeva vlada upoštevati dejstvo, da je v Libiji okoli 8.000 angleških državljanov. Zadnje izjave predstavnikov libijskega režima trdijo, da so za krizo odgovorne izključno Anglija in ZDA, tej verziji se danes pridružujejo sovjetska sredstva javnega obveščanja.

Walter Mondale in Gary Hart danes zopet v Clevelandu — Guverner Celeste podpira Mondala — Primarne volitve 8. maja

CLEVELAND, O. — Danes se mudita v tem mestu vodilna demokratska predsedniška kandidata Walter Mondale in Gary Hart. Včeraj se je guverner Richard F. Celeste opredelil za Mondala, kar so sicer politični opazovalci pričakovali. V državi ima Mondale tudi skoraj stodstotno podporo unij, razen Teamsters, ki pa podpira predsednika Reagana.

Primarne volitve v Ohio bodo 8. maja. Poleg glasovanja za delegate za demokratsko strankino konvencijo, bodo volivci glasovali o raznih predlogih ter za poslance ohijske zakonodaje. V Clevelandu je največ zanimanje za predloga o povišitvi davka na dohodke za pol odstotka ter v okraju Cuyahoga o javnem financiranju — preko posebnega davka na nepremičnine — novega stadiona v mestnem središču.

Sovjeti začeli z novo ofenzivo zoper afganistanske upornike — Bombniki znamke TU-16 napadajo vasi in mesta

WASHINGTON, D. C. — Predstavniki Reaganove administracije govorijo o novi sovjetski ofenzivi zoper afganistanske upornike. Cilj sovjetskih enot je strateško pomembna dolina Panjšir, v kateri je aktivno najbolj učinkovito uporniško gibanje. Proti dolini prodira do 20.000 sovjetskih in afganistanskih vojakov, zvestih lutkarskemu režimu Babraka Karmala. Sovjetski težki bombniki znamke TU-16 pa bombardirajo vasi in mesta, ki so v uporniških rokah ter seveda tudi položaje upornikov.

Sovjeti so vdrl v Afganistan decembra 1979 in od takrat vodijo krvavo vojno zoper upornike. Brez navzočnosti sovjetskih čet — opazovalci menijo, da je v državi še vedno okoli 100.000 vojakov ZSSR — bi režim Babraka Karmala ne preživel niti en dan.

Zvezni kongres zopet zaseda

WASHINGTON, D. C. — Danes bosta po desetdnevni velikonočni počitnicah zopet zasedala oba domova zveznega kongresa. Opazovalci razmer na kapitolnem hribu menijo, da bo v naslednjih tednih največ razburjala kongresne duhove politika Reaganove administracije do Srednje Amerike.

Iz Clevelanda in okolice

Na poletni čas!

To nedeljo, 29. aprila, predemo ob 2. uri zjutraj iz rednega ali standardnega časa na poletni čas (Daylight Saving Time). Ne pozabite torej v soboto, 28. aprila zvečer pomaknite kazalce na svojih urah za eno uro naprej, sicer boste v nedeljo zamudili mašo ali kar koli je vezano na določen čas. Vsi vozni redi se bodo ravnali po novem času. Zjutraj bo treba odslej eno uro prej vstati, zvečer pa bo dan daljši za domače opravke.

Novi grobovi

John Lausche

Umrli je John Lausche, mož Irme, roj. Hajas, oče Mrs. Charles Flynn, 2-krat stari oče. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Mullally, 365 E. 156. St., jutri, v sredo dopoldne ob 9.15 na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Josephine Lukacs

V Euclid General bolnišnici je po kratki bolezni umrla 69 let stara Josephine Lukacs z 1044 E. 179. ceste, rojena Hovecar v Clevelandu, vdova po pok. možu Josephu, mati Raymond in Barbare, 5-krat stara mati, sestra Franka, Emme Sunderman ter že pok. Josepha, Jamesa in Williama, članica ABZ št. 103. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti jutri, v sredo, dopoldne ob 9.15, v cerkev sv. Jeroma ob 10., nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Angela Cvek

V četrtek, 19. aprila, je v Hillcrest bolnišnici po kratki bolezni umrla 80 let stara Angela Cvek s 19510 Newton Ave., rojena v Clevelandu, vdova po l. 1961 umrlem možu Johnu, mati Angele Potocnik (pok.) in Anne McHugh, 8-krat stara mati, 2-krat prastara mati, sestra Mae Ogrinc, Tonyja Ogrinca, Jennie Babic in že pok. Josephine Ogrinc, zaposlena med drugo svetovno vojno pri Enamel Products, članica PSA št. 1, Maccabees št. 283 in Woodmen of the World. Pogreb je bil iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Križa in od tam na pokopališče Vernih duš.

Josephine Lipchinsky

V petek, 20. aprila, je na svojem domu na 1144 Norwood Rd. nenadno preminula (dalje na str. 4)

Družabni večer—

To soboto v Slovenskem domu na Holmes Ave. prireja Tabor DSPB družabni večer. Za vstopnice, pokličite g. Filipa Oreha (943-4681) ali g. Milana Zajca (851-4961).

Zveza oltarnih društev—

ima to nedeljo pri Sv. Vidu letno sejo. Popoldne ob dveh se bo molilo rožnivenec, potem bo blagoslov z Najsvetejšim v cerkvi sv. Vida. Sledila bo letna seja ZOD in sicer v društveni sobi.

Frank Mahnic priporočen—

Današnji *Cleveland Plain Dealer* objavlja priporočila kandidatov za primarne volitve, ki bodo 8. maja, nestrankske Državlanske lige (Citizens League). Med kandidati, ki jih ta organizacija priporoča, je državni poslanec Frank Mahnic ml., ki kandidira za državni senat v 22. okrožju. V mnenju lige je 37 let stari Mahnic, ki služi v ohijski zakonodaji od l. 1979 in živi na Garfield Hts., najboljši od treh demokratskih kandidatov.

Delegacija prihaja—

V najnovejši *Prosveti* bomo, da se bo mudila v našem mestu Vida Tomšič, vodilna komunistka, ki se bo udeležila slavnostnega banketa ob priliki 50-letnice ustanovitve Progresivnih Slovencev Amerike, ki bo čez dobra dva tedna v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Skupaj z njo bo menda potovala tudi Tilka Blaha, mlajša predstavnica oblasti v domovini.

Kegljaško tekmovanje—

V četrtek zvečer bo v kegljišču Slovenian E. 80 Lanes začetek vsakoletnega kegljaškega tekmovanja, ki ga sponzorira ADZ. Tekmovanje, na katerem sodeluje več kot 100 kegljačev in kegljačič iz Velikega Clevelanda, bo trajal do nedelje zvečer.

Raznasalca iščemo—

Raznasalca za Ameriško Domovino iščemo za ulice E. 173, 174, 175, 176, 177, 179, Grovewood, Brian, Nottingham, Creekview, Dillewood in Delavan. Ako se zanimate, pokličite našo pisarno na tel. 431-0628 ali pa se oglasite osebno.

VREME

Oblačno in deževno danes z najvišjo temperaturo okoli 52° F. Deloma sončno in vetrovno jutri ter nekaj topleje. Najvišja temperatura okoli 62° F. V četrtek spremenljivo oblačno z najvišjo temperaturo okoli 60° F. V petek deloma do pretežno oblačno z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 56° F. Za soboto napovedujejo deloma sončno vreme.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months
Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 33

Tuesday, April 24, 1984

†Miloš Stare

Neusmiljeno je smrt posegla med slovenske izseljence in pokosila vodilnega političnega predstavnika svobodnih Slovencev v svetu Miloša Stareta v Buenos Airesu, Argentina. Po mnogo prezgodnji smrti dr. Miha Kreka je bil Stare izvoljen l. 1969 za predsednika Narodnega odbora za Slovenijo, vrhunske nadstrankarske vsenarodne organizacije v svobodnem svetu, in za načelnika Slovenske ljudske stranke v begunstvu (slov. krščanska demokracija); obe je vzorno in v zavesti velike odgovornosti vodil do svoje nenadne smrti.

Rajniki Miloš Stare je v svoji osebi združeval celo vrsto različnih odtekov javnega delovanja za svoj narod. V študentovskih letih je posvečal svoje vsestranske sposobnosti kulturnemu delu, zlasti dramatik. Je zgodovinska posebnost, da so pod njegovim vodstvom uprizorili na odru Prosvetnega doma v njegovem domačem kraju, Domžalah, Oton Župančičevo dramo Veronika Deseniška, s pesnikovim privoljenjem, preden je bila prvič igrana v ljubljanskem dramskem gledališču. Pesnik se je predstave udeležil in igranje pohvalil.

Nato je Stare postal napovedovalec (anchor) pri slovenski radijski postaji v Ljubljani in kar nas je še starejših, se njegovega glasu dobro spominjamo. Med tem je dokončal pravne študije, napravil predpisane izpite in vstopil v odvetniško pisarno dr. Miha Kreka v Ljubljani. Ta kombinacija ga je pripeljala v politiko. Ko je l. 1935 dr. Krek postal minister osrednje jugoslovanske vlade v Beogradu, je Stare prevzel v celoti njegovo pisarno, z njo pa tudi njegovo politično delo na terenu v Sloveniji. Tako se je znašel naenkrat sredi takratnih političnih homatij, ko se je diktatura kralja Aleksandra umikala uvajanju demokratičnih svoboščin in so se z znanim Sporazumom med Srbi in Hrvati (1939) začeli postavljati temelji zadovoljive notranje ureditve mlade države Jugoslavije in utrjevati notranji mir.

Na svobodnih volitvah v beograjski parlament je bil Stare z veliko večino izvoljen za poslanca volilnega okrožja Ljubljana-okolica in je s tem, kot mlad advokat, stopil v aktivno politično areno. V ves ta srečni razvoj je udarila druga svetovna vojna in na mah uničila načrte za nadaljnjo usodo mlade Jugoslavije, Staretu pa zaprla pot poslanske kariere.

Nesrečni beograjski oficirski puč konec marca 1941 je izžval Hitlerjevo maščevalnost, da je napadel Jugoslavijo in jo razbil. Slovenija se je znašla popolnoma odrezana od ostale Jugoslavije, zasedle so jo tri sovražne armade (nemška, italijanska in madžarska) in uvedle silno strahovlado kakor jih svet malo pozna. Minister Krek se je z vlado umaknil iz dežele, njegove politične funkcije pa so avtomatično padle na ramena njegovega predstavnika v Ljubljani — Miloša Stareta.

Mlad mož se je svoje politične odgovornosti v polni meri zavedal. Treba je bilo nekaj važnega ukreniti takoj, da se zbegano in ustraževano ljudstvo pomiri in se mu dajo potrebna navodila za obnašanje in ravnanje v strahotni stiski. Stare se je usedel, napisal in podtalno izdal jeseni 1941 prvo številko litografiranega lista *Svobodna Slovenija* ter ga po svojih zaupnikih skrivaj razširil po vsej okupirani Sloveniji. Bila je velika in drzna odločitev, a izpeljal jo je: postal je žurnalista in svoj list je ohranjal pri življenju najprej v

LEMONT, Ill. - Ko boste brali te vrstice bo Velika noč že za nami, a velikonočni čas traja do Binkošti. Za kristjane je to največji praznik, ker v nas uresničuje upanje na večno življenje. Krščansko upanje je neuničljiva sila v nas, ker prihaja od Boga. To je sila, po kateri iz smrti raste novo življenje.

Ameriški slovenski pisatelj Ivan Jontez je v uvodu v svoj roman »Jutro brez sonca« zapisal, da je človek, ki veruje v odrešenje, že toliko kot odrešen. Na ta njegov roman sem se spomnil ob razmišljanju nevarnosti izginotja slovenskega jezika in slovenske kulture.

Za obstoj slovenskega naroda in slovenskega jezika so se morali do sedaj boriti Slovenci, ki živijo izven državnih meja Slovenije. Izselsenci raztreseni po vsem svetu morajo paziti, da ne utonejo v morju drugih ljudstev in narodov. Slovenci na svojih slovenskih tleh pa so danes v nevarnosti, da izgube pravico do dela in do boja za obstoj naroda, narodnega jezika in kulture. Tak je načrt marksističnega socializma, ki ga navadno imenujemo komunizem. Iz družbe morajo izginiti vsi narodi, vsi jeziki in vse kulture in vse more postati marksistično jedro, iz katerega bo zrastle nova družba brez vere in brez narodnih kultur. Obstojala bo samo marksistična kultura. Verska svoboda bo brez pomena, ker bodo vsi ateisti.

zasedeni domovini, potem pa v begunstvu in zdomstvu vse do današnjega dne. Ob njegovi smrti je *Svobodna Slovenija* odličen izseljenski tednik, ki vrši svojo misijo že 43 let. Toda v Argentini ni ostalo samo pri listu. V založništvu *Svobodne Slovenije* je Stare zastavil delo na izdajanju Koledarjev-Zbornikov, ki dosegajo vrhunec žurnalistične in publicistične aktivnosti slovenske politične emigracije, in brez dvoma pomenijo krono Staretove prizadevnosti v borbi za svobodo naroda in domovine. Postavil si je neminljiv spomenik v zgodovini naroda, ki ga ne razje molj in ne uniči rja: 23 zajetnih knjig velikega formata s 7000 stranmi bogate vsebine, kjer je sodelovalo nad 300 piscev. To je nekaj, na kar smo lahko upravičeno ponosni, baklo pa je nosil ves čas Miloš Stare!

Po smrti dr. Kreka, predsednika NO za Slovenijo in načelnika SLS, ga je Stare na obeh vodilnih mestih na podlagi volitev nasledil, in obe težki funkciji izvrševal z veliko spretnostjo in globoko zavestjo odgovornosti. Padli sta na njegova ramena povsem logično in naravno. Od komunističnega umora slovenskega bana dr. Marka Natlačena (oktobra 1942) dalje je pripadla Staretu vodilna vloga v podtalnem političnem boju zoper okupatorje in zoper komunistično revolucijo, ki ga je vodil iz raznih skrivališč dosledno in uspešno, dokler mu sovražniki niso prišli na sled. Imel je tudi tajno radijsko zvezo z dr. M. Krekom, podpreds. vlade v Londonu, dokler niso tehnikov pobili. Iz največje nevarnosti se je rešil s pobegom v Italijo že proti koncu vojne, in se v Rimu pridružil dr. M. Kreku, čigar vztrajen in zvest pomočnik je vedno bil.

Ko se je l. 1948 med prvimi preselil v Buenos Aires, je tam s slovenskim »apoštolom« Msgr. Janezom Hladnikom začel z vso njemu lastno vnemo in podjétnostjo urejati razdrapane razmere, organizirati in načrtovati za prihod mase slovenskih beguncev v Argentino. Kaj je dosegel in kako pomagal, prav dobro ve prvi rod beguncev, ki ga je takoj izbral za voditelja celotne poveljne emigracije in mu ohranil globoko hvaležnost.

Poročen je bil s prijazno pevsko umetnico Franjo Golobovo, ki mu je mesec pred njegovo smrtjo nenadoma umrla. Pisal mi je, da ne ve, kako bo zgubo prenesel. Ni je mogel prenesti. Zgubili smo velikega Slovenca in vodilnega političnega delavca v emigraciji, ki ga bo težko nadomestiti. Naj mu bo lahka argentinska pampa. Njegov duh pa uživa srečo pri Bogu, ki mu je zvesto služil do konca. R.I.P.

Dr. Ludovik Puš

Razmišljanje v velikonočnem času

Amerika je bila nekdaj označena kot »topilni lonec«. Prevladovalo je mnenje, da se bodo kulture narodov, ki se postavljajo ZDA, sčasoma pretopile v eno skupno kulturo. Ni bilo nobenih izgledov, da se bo to zgodilo naravnim potom, zato so bile ob 200-letnici ZDA vse kulture ameriških etničnih skupin priznane za narodno dediščino.

Ob dejstvu, da hočejo iz vseh kultur narodov, ki sestavljajo sedanjo Jugoslavijo, ustvariti eno kulturo, ki mora biti marksistična, bi morali veliko razmišljati. To ni le en pojav izmed mnogih v sedanjem svetu, marveč je preračunan načrt, ki je bil zasnovan od vsega početka marksističnega socializma. Narodi in »razredi« morajo izginiti, zgraditi je treba enotno družbo. Tu ne gre samo za omejevanje svobode naroda, marveč za uničenje naroda. Preplah narodno zavednih komunistov in onih, ki so se prilagodili sedanjemu položaju, je neupravičen, zakaj od vsega početka je bilo jasno, da ne gre za osvoboditev slovenskega naroda, marveč za revolucijo, ki bo uničila vse ostatke preteklega zgodovine narodov z njihovimi kulturami vred.

Vpričo tega dejstva imamo Slovenci v svobodi določene dolžnosti do svojega slovenskega naroda in do narodne kulture. Tu ne gre le za kake zunanosti in za znanje slovenščine, marveč gre za obstoj na-

roda. Narod ima pravico do politične svobode, a zgodovina pove, da v tem ni rešitev življenjskega obstoja naroda, zakaj slovenski narod je ustvaril in razvijal svojo kulturo brez politične in gospodarske svobode. Samo kultura, ki je vedno ustvarjala, je dajala življenjsko moč slovenskemu narodu. Koliko je te zavesti v nas, ki živimo izven meja Slovenije raztreseni po vsem svetu? Pravim, da bi morali o tem razmišljati, ker vemo, da v vseh, ki so po rojstvu Slovenci in živijo izven Slovenije, ni vedno zavednosti, da so Slovenci. Mnogi so do tega popolnoma brezbrizni in se predajajo svoji okolici. Ne gre jim za drugega, kot da zaslužijo dovolj in lahko udobno živijo. Kadar pa izginejo pogoji udobnega življenja, posebno s pešanjem zdravja, postaja življenje takih brez pomena in vsebine.

Slovenec ostanem, ako se zavedam, da sem Slovenec. Pod vplivom brezbriznosti, s katero je prežeta sodobna družba, je nevarnost, da se predamo temu, kar bo naredila iz nas okolica. To je tista okolica in tisto okolje, nad katerim se tolikokrat spodbikamo in tožimo, zakaj niso ljudje pametni in ne ravnaajo tako, da bomo imeli mirno življenje. Zaradi brezbriznosti je okuženo in zastrupljeno naravno okolje, v katerem smo. To spoznamo in je prizadevanje za zaščito naravnega okolja. Človek pa ni samo iz telesa, je tudi iz duha. In tudi duhovno okolje se lahko okuži in je dejansko okuženo. Iz okuženega duhovnega okolja prihaja vse zlo, ki bremeni sedanjo družbo.

O nevarnosti uničenja slovenske kulture bi morali razmišljati. Narod je mogoče uničiti načrtno, lahko ga pa uničuje tudi lahkomišelnost in brezbriznost do narodnih vrednot, iz katerih izhaja življenjska sila naroda. Človek ni samo iz telesa, telo poživlja duh. Narod tudi ni samo skupnost ljudi, ki govorijo isti jezik. Narod ima tudi svojo duhovnost, svojo kulturo. Ta ni nastala slučajno, marveč je sad življenjskih pogojev, v katerih so se naši predniki prizadevali, da so ohranjali bistvene prvine, ki so jih družile v narodno skupnost.

V človeku je težnja po pristnosti, ki dobiva svojo oporo v zdravem duhovnem življenju v najširšem pomenu besede. Govorimo o pristnosti, ker je človek oseba, ki samo enkrat, tj. eno življenjsko dobo obstoja. Med ljudmi je mnogo podobnosti, a vsakdo ima kot oseba nekaj, česar nima nihče drugi. Pristnost človeka, ki se zaveda svoje osebnosti in jo goji, je temelj notranje sreče. Vsaka sreča, tudi zunanja, mora imeti svojo osnovo v zdravi duhovnosti človeka. O tem bi morali biti poučeni vzgojitelji, posebno starši, da svojim otrokom ne bi dajali potuše tatrok, ko bi jih morali opominjati in voditi iz napačne u-

(dalje na str. 4)

Gostovanje v Torontu

CHICAGO, Ill. - Dalj časa smo iz Chicaga napovedovali nastop našega pevskega zbora *Slovenska pesem* v Torontu v župniji Brezmadežne. Bil je to koncert slovenske narodne in umetne pesmi na soboto 31. marca; pevcem so se pridružili godbeniki in oboji so koncert dvignili na dostojno kulturno višino.

Iz Chicaga se je pevcem pridružila močna skupina starejših, kateri vodijo ali sodelujejo pri vseh slovenskih prireditvah v domačem kraju. Radovednost? Ne toliko, močnejša je bila spodbuda videti in govoriti s Slovenci v Kanadi, zlasti z mladino, ki slove po narodni zavesti. Dovolite, da naštem zastonj naše slovenske šole, mednarodnih etničnih razstav, folklorne plesne skupine (ki je v sponzorstvu slovenskih radio oddaj), dalje zastopnica Prekmurcev, organizatorka mnogih pogostitev, starše naših najmlajših pevcev, ki pravzaprav spadajo na prvo mesto. Odlično mesto pa zavzemajo pevci sami, ti, ki so nastopili z njihovim vodjem na čelu. Ta ni nikdo drug kakor naš p.dr. Vendelin Špendov - nadarjeni in požrtvovalni župnik pri slovenski fari sv. Štefana.

Mnogi smo prišli k vam v Toronto, videli in spoznali mnogo, mnogo Slovencev. Skoraj bi vam zavidali to množičnost mladih, izredno lepo cerkveno življenje, slovenskega škofa in z njim združene slovenske birme itd., itd. Pri vas v Kanadi smo našli košček prave nekdanje domovine. Torej v Chicagu moramo iti v svojem delu naprej, da ne bomo preveč zaostali... Gотовo se ne motim, da smo tudi mi z naše strani prinesli vam nekoliko zadovoljstva. Stara prijateljstva so se poživila in nova sklenila. To prelepo srečanje naj se na obeh straneh nadaljuje s krepko slovensko povezanostjo in zavestjo.

Dragi Torontčani, slišali ste zbor z lepim imenom *Slovenska pesem*, ki združuje mlade in starejše pevce - celo nekaj družin - in to iz Chicaga in Jolieta z rednimi vajami v sre-

dišču teh krajev, v Lemontu. Slišali ste ta zbor in ga sami ocenili. Imate nekaj izrednih strokovnjakov.

Prelepo pesem »Zabučale gore, zašumeli lesi« je nastopajoči zbor poklonil vašemu g. župniku Janezu Kopaču, mojemu bratrancu. Pesem poje nam starejšim, da se mladost »nikdar več ne vrne«, to se pravi, da mine. Kaj pa je meni osebno prav Toronto povedal? Mladost mine - ljubezen pa ostane! Ponovno bodita pozdravljena - moja nekdanja učenca, draga dečka (eden iz St. Vida pri Planini, drugi s Homca pri Kamniku), ko sem bila vajina učiteljica v prvem in drugem razredu - pred 50 in 37 leti. Saj se vama že skoraj blestijo prvi sivi lasje, pa sta me poiskala in objela. Čudovita so srca!

V Chicagu smo se vrnili srečno in zadovoljni, da smo vas srečali. Prisrčna hvala od nas vseh za vaš ljubeznivi sprejem in izredno gostoljubnost, katere smo bili deležni. Zahvala za veliko udeležbo pri koncertu. Le kako naj naštejem vse voditelje in sodelavce, žene in dekleta, ki ste pripomogli, da smo se med vami tako dobro in bratovsko počutili. Iskrena hvala!

Ana Gaber - Kalan

Električna centrala na premog ne spada v Tržaški zaliv

GORICA, It. - Na Tržaškem se zadnje čase mnogo piše in razpravlja o zgraditvi električne centrale na premog v neposredni bližini Milj ter o premogovnem skladišču v Žaveljskem zalivu. V javno razpravo o teh dveh načrtih se je vključila tudi stranka Slovenske skupnosti in izdelala o tem strokovno in politično stališče. Javna razprava o tem vprašanju je bila tudi v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu, kjer sta strokovnjaka prof. Franko Piščanec in inž. Aljoša Vesel prikazala pozitivne in negativne strani termocentrale na premog in premogovnega terminala.

Negativnih vidikov je precej. Predvsem predvidena lokacija takšne električne centrale je povsem neustrezna, ker gre za zaprto in z griči do višine 200 metrov obdano kotlino v neposredni bližini naseljenega področja (Milje, Žavljje, Štramar). Plini, ki se sproščajo ob izgorevanju premoga so škodljivi ter jih je v tem primeru zaradi hribovitega okolja skrajno težko, če ne celo nemogoče razpršiti v višje zračne plasti.

Po načrtih vsedržavne ustanove za električno energijo ENEL gre za termoelektrarno z zmogljivostjo 1280 megawattov, ki bi jo gradili od 8 do 9 let. Veliko vprašanje pa je, če bo premog v trdem stanju čez deset ali petnajst let še konkurenčni vir energije. Zelo verjetno je, da bo prevladala tehnologija vplinjavanja, kar konkretno pomeni postavitev dodatnih »umazanih« industrij v

GORICA, It. - V Sloveniji in na Hrvaškem letos nihče več ne računa s papeževim obiskom. Stvari so se tako zasukale in zakomplicirale, da je Rim obisk odložil *ad calendas graecas*, za nedoločen čas. In vendar se je dalj časa zdelo, da za obisk ni večjih ovir. Kaj se je zgodilo, da je šlo vse po vodi? Štirinajstdnevnik *Nova Hrvatska*, ki izhaja v Londonu, nam o tem v letošnji 4. številki marsikaj zanimivega pove, kar bo gotovo zanimalo tudi naše bralce.

Kako je prišlo do pobude

Ko je zadnje mesece leta 1980 apostolska nunciatura v Beogradu zvedela, da namerava takratni predsednik predsedstva Jugoslavije Cvijetin Mijatović ob obisku Italije iti tudi v Vatikan in ob tisti priložnosti papeža uradno povabiti, da obišče Jugoslavijo, je pronuncij v Beogradu nemudoma naročil jugoslovanski konferenci škofov, naj takoj povabi tudi ona papeža, da ne bi izgledalo, da ima zvezna vlada več interesa na papeževem obisku kot sami jugoslovanski škofje.

Zagrebski nadškof Franjo Kuharić (takrat še ni bil kardinal) se je v tistem času mudil v Avstraliji, kjer je obiskoval hrvaške izseljence. Zato je po-

tržaškem pristanišču.

Omenili smo že posledice škodljivih plinov in odlaganja prahu. Dodati je treba še negativne posledice na ožjo krajevno klimo, ki bi zavrle naravno prezračevanje področja, odlaganje v morje velikih količin tople vode iz turbin pa bi lahko poslabšalo že itak močno onesnaženost morja v Miljskem zalivu. Vprašanje je tudi, kam odlagati pepel, ki ostane od premoga.

Vseh teh in podobnih problemov ni še nihče resno preučil in jih obrazložil javnosti. Prav tako ni še nobena študijska komisija izračunala razmerja med socialnimi žrtvami in pridobitvami takšnega objekta v tako neposrednem fizičnem in človeškem okolju.

Na osnovi izkušenj in primerjave s podobno, a manjšo termocentralo v Tržiču, komisija strokovnjakov Slovenske skupnosti (SSK) sklepa, da bi v našem primeru električna termocentrala v končni obratovni fazi zaposlovala neposredno kakih sto delovnih sil oziroma do največ 300, kar je prava malenkost glede na vloženi kapital in na izredno število nezaposlenih na Tržaškem. Po drugi strani pa bi zaslela veliko površino, na kateri bi lahko zrastle druge vrste industrije, ki bi občutno pomagale dvigniti zaposlitveno raven. Končno je treba še povedati, da takó mesto Trst kot naša dežela trenutno ne potrebuje novih virov električne industrije.

Iz vseh teh razlogov je SSK

slal papežu brzojav ljubljanski nadškof Šuštar v svojstvu podpredsednika konference jugoslovanskih škofov. Osebo je bil Kuharić mnenja, da razmere še niso bile zrele za kak papežev obisk. To se je videlo leta 1981, ko je s 1500 romarji za Benediktovo leto prišel v Rim ter pri avdienci s papežem dejal, da »se nadeja, da bo božja Previdnost tako uravnavala razmere v domovini, da bo papež mogel priti«.

Zdi se, da je Kuharić svoje stališče spremenil ob papeževem obisku Poljske, ko je bilo opazno, kako velik odmev je imel ta obisk med poljskim ljudstvom. Vsa zadeva je dobila novega zagona lani ob sinodi škofov v Rimu. Jugoslavijo sta zastopala nadškofa Šuštar in Franić iz Splita. Pravijo, da je tedaj sam sv. oče izrazil željo, da pride do obiska in ko je bil lani jeseni Leopold Mandić razglašen za svetnika, je papež kardinalu Kuhariću omenil, da ga bo v kratkem povabil na razgovor, v katerem naj bi padla zadnja beseda o toliko načrtovanem obisku. Res je do tega razgovora tudi prišlo. Zgodilo se je to 25. novembra 1983.

V zvezi s tem so se 13. decembra škofje zbrali v Zagrebu, da papežu predložijo dokončni program obiska. To gostovanje naj bi vključevalo Zagreb, hrvaško narodno božjo pot Marijo Bistriško, Ljubljano, Brezje, Beograd, Subotico, Sarajevo in Split. Ta predlog so nato poslali v Vatikan, ki bi moral nato o njem obvestiti Beograd, da ga odobri. Šele potem bi škofje objavili, kdaj bi papež prišel in katere kraje bi obiskal. Papež je nato sporočil, da bi lahko prišel v drugi polovici oktobra tega leta. Škofje so na to pristali in sklenili hrvaški evharistični kongres v Mariji Bistrici preložiti na omenjeni datum.

Težave v zvezi z obiskom

Na sestanku 13. decembra je bil govor tudi o tem, kdo naj bi papežu izdelal osnutke za govore. Škofje so se strinjali, naj bi te osnutke ne pripravili hrvaški monsignori v Vatikanu, ker so že dolgo proč iz domovine. Ugotovili so tudi, da bi bil najbolj delikaten govor tisti pred vladnimi predstavniki. Papež bi moral spregovoriti o teptanju človekovih pravic v Jugoslaviji, ker bi drugače bil obisk brez smisla.

Prav tako je škofom povzročilo skrb morebitno srečanje papeža s patriarhom srbske pravoslavne Cerkve Germanom. Pravoslavna Cerkev še vedno vztraja na zahtevi, da »hrvaški škofje javno obsodi-

prišla do zaključka, da termocentrala ne spada v Tržaški zaliv, zato ji nasprotuje. Na še razpoložljive površine v industrijskem področju naj pridejo čiste industrije, ki zahtevajo manjše kapitale in površine, a nudijo večje zaposlitvene možnosti za tržaško delovno silo.

Katoliški glas
5. aprila 1984

jo zločine ustašev zoper Srbe med zadnjo vojno«. Papež bi se tako znašel v neugodnem položaju: ne bi smel užaliti Hrvatov, pa tudi ne odbiti Srbov.

Papež pa bi se lahko zameril patriarhu Germanu še zaradi Makedonije, ki bi jo tudi rad obiskal. V Ohridu, kjer so delovali učenci sv. Cirila in Metoda Klemen, Naum, Angelar in drugi bi se nujno sestal s predstavniki makedonske Cerkve, te pa srbska Cerkev ne priznava, ker se je samovoljno osamosvojila (tudi s podporo režima) od Beograda.

Nadaljnja občutljiva točka bi bili Albanci. Če bi se papež želel srečati z njimi na Kosovu, bi beograjski režim to lahko smatral kot podporo alban-skim separatistom.

Pa tudi z Bosno bi bile težave. Papež je že izpovedal željo, da se v Sarajevu snide s predstavniki »edinih avtohtonih muslimanov v Evropi«, kar je nagnilo tamkajšnjega katoliškega nadškofa Jozimovića, da se je potožil, da »kaže papež večje zanimanje za ondote muslimane kot pa za katoličane«. Poleg tega je v Bosni še drug problem: škofje in frančiškani so v neprijateljskem razmerju že dolgo časa. Vatikan si prizadeva, da bi prišlo do medsebojnega pomirjenja, sprti strani pa zahtevata, da dá Vatikan vsaki prav.

Razmere še niso zrele

Vse stvari so se sedaj tako močno zapletle, da si niti škofje niti partija niti vlada trenutno obiska ne želijo. Iz Rima je prišla vest, da patriarh German vztraja na zahtevi: ni govora o kakem srečanju s papežem, če hrvaški škofje kot svoj čas nemški zaradi Poljske ne pokažejo javnega kesanja zaradi nesrečnega ustaškega rodomora nad Srbi, zlasti pa zloglasnega taborišča v Jasenovcu.

Tako patriarh kot partija bi bila za to, da papež to taborišče obišče. Toda tisti hip bi papež za večino hrvaških vernikov postal nezaželena oseba. Kajti Hrvatje v odgovor opozarjajo na zločine, ki so bili izvršeni nad hrvaškim ljudstvom ob koncu zadnje vojne kot so pokol desetisočev s strani Titovih čet pri Pliberku na Koroškem (na Pohorju so množični grobovi, sedaj prerastli z gozdom), pri Celju in v Križnem putu. Jasno je, da vlada noč postati obtoženec in da ji je trenutno najljubše, če se povabilo papežu na obisk Jugoslavije spravi v predal.

G.S

(Katoliški glas,
5. aprila 1984)

V BLAG SPOMIN

SEDEMNAJSTE OBLETNICE
SMRTI NAŠE LJUBLJENE,
NEPOZABNE SOPROGE,
MAME, STARE MAME,
TAŠČE IN SESTRE

Marije Kolarič,

ki je umrla dne 24. aprila 1967.

Ti si srečna, v Bogu srečna,
prosiš Stvarnika za nas,
naj nas zvesto On varuje,
pelje skozi zemski čas.

Žalujoči:

soprog RUDI st.;

sin RUDI ml.;

snaha VIKI;

vnuki in vnučkinje;

sestra ALBINA OSENER.

Cleveland, O., 24. aprila 1984.

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Izjave britanskih častnikov o vračanju 1945

BUENOS AIRES, Ar. - Že mnogo smo pisali v našem listu o zadevi vračanja slovenskih in mnogo drugih vojakov iz avstrijske Koroške maja 1945, objavili smo obširno študijo grofa Tolstoja o »Celovski zaroti« in poročilo o televizijski oddaji britanske BBC, o vračanju Jugoslovancev, ki je močno odjeknila ne samo v Veliki Britaniji, ampak tudi drugod po svetu.

Za zaključek o oddaji BBC pa je treba dodati še nekaj zanimivih podatkov. Oddajo je dobro vodil John Tusa, prisotni so bili tudi trije Srbi, katerim je uspelo pobegniti tedaj s pota na morišče: Vladimir Ljotić, dr. Živojin Prvulović in Jovica Miletić, ki so na oddaji tudi pričali o dogodkih. Sodelovali pa so tudi nekateri britanski častniki, ki so tudi poročali o resničnosti prevare, s katero je britansko vojaško vodstvo predalo borce Titu in s tem pripomoglo k strašnemu genocidu.

Anthony Crosland, ki je bil tedaj kapetan polka welških strelcev, je dejal: »Predaja je bila najstrašnejši trenutek, ki sem ga kdaj doživel.«

Nigel Nicolson, kapetan in obveščevalni oficir prve brigade: »Odnosi s Titom so bili nevarni, napetost je vodila celo v vojno z našim zaveznikom. Morda je bila pogodba sklenjena v Beogradu na višji ravni, kjer so se dogovorili, da se partizanski umik s Koroške poravnava s predajo beguncev... Dobili smo povelje, da z lažjo o preselitvi v Italijo spravimo begunce v vagone... Bili smo zaprepaščeni, ker smo morali na ta način natovarjati te nesrečnike, večinoma mlade ljudi, v živinske vagone, po 30 v vsakega. To nam je vzelo nekaj dni. Titove partizane smo poskrili po postaji; prikazali so se tik pred odhodom vlaka. Ves ta posel je bil proti naši tradiciji, da se ne sme lagati niti sovražnikom! Jetniki, ki smo jih predajali, sploh niso bili vojska v pravem pomenu besede, kot Nemci, ampak mešanica vojakov, žena, mladine in otrok... Ta posel me je zelo užalostil in sem na licu mesta sklenil, da o zadevi pišem na višje mesto. V raportu načelniku štaba svoje divizije sem podčrtal, da je bilo to najbolj sramotno povelje, ki ga je sploh kdaj dobila britanska vojska. Zaradi tega pisanja so me klicali na raport in mi dali ukor, češ da kaj takega ne bi smel napisati.«

Oliver Brook, tedaj podpol-

kovnik nekega welškega polka, je izjavil: »Moj polk je predajal Slovence, kar me je zelo žalostilo, sploh pa sem imel vso stvar za zelo odvratno.«

Sir Frederick Bolton, tedaj kapetan welškega polka: »...Kako strašna stvar. Ko smo zaklenili nesrečnike v vagone, so planili iz skrivališč Titovi partizani... Nesrečni četniki so začeli kričati, jokati, klicati na pomoč in preklinjati... Še huje smo se počutili, ko smo tri dni kasneje od pobeglih s kraja streljanja, zvedeli za pokol... V naši edinici smo sklenili, da tega ne moremo več prenašati. Vojaki so se začeli upirati, jaz tudi in sam sem poslal protest svojemu poveljniku polkovniku Colmerju Rose-Price-u.«

Polkovnik Colmer Rose-Price je s svoje strani dodal: »Kmalu smo spoznali, kako strašno in nečloveško povelje nam je dano. Tako tedaj kot danes me je sram, da sem moral dati povelje podrejenim za izvršitev tako podle (odvratne) stvari.«

Lord Adlington, leta 1945 brigadier Toby Low in načelnik štaba 5. korpusa, je to potdal nekaj izjav. (Svoj čas grofu Tolstoju ni hotel ničesar povedati). Takole je dejal: »Kolikor se spominjam, je povelje z dne 14. maja naročalo, naj zberemo vse Jugoslovane in jih vrnemo v Jugoslavijo. Navodila so bila, naj jim ne povejmo, kam jih bomo poslali.« Vodja oddaje John Tusa je pripomnil, da se je odlok o vračanju z dne 14. maja glasil, »da se predajo vsi Jugoslovani, v nemški uniformi, ki so se borili v nemški vojski« in vprašal Adlingtona, zakaj je 17. maja razširil odlok, »da se predajo vsi Jugoslovani na področju 5. korpusa«. Ta je odgovoril, da je pač zaradi potrebne naglice besedilo bilo svobodnejše. Glede svojih pogajanj s partizanskimi komisarjema Ivaniševićem in Hočvarjem o umiku partizanskih čet s Koroške, je vodji oddaje zatrdil, da ni bila to pogodba o predaji. Ob koncu je Adlington na vprašanje, ali bi enako postopal, če bi vedel, da pošilja te ljudi v gotovo smrt, dejal: »Ne, podvzel bi korake, da bi to preprečil.« In dodal je še: »Kar smo mi delali, smo tudi redno sporočali višjemu zavezniškemu poveljstvu.«

Oddajo je John Tusa zaključil: »Po preteku 40 let se vsi, ki so kaj imeli opraviti v zadevi vračanja, čutijo osra-

O Slovencih v Celovcu

CELOVEC, Avstrija — Kot že po navadi, je tudi prvi ponedeljek v mesecu februarju vabil Klub iniciativa v Celovcu na zanimivo predavanje o »Slovencih v Celovcu«. Po pozdravu dv. sv. dr. Pavla Apovnika je rektor Jože Kopeinig v svojem uvodnem referatu povedal mnogo zanimivega o razmerah v Argentini in Braziliji, o šolstvu tamkajšnjih Slovencev ter o njih idealizmu. Kljub temu da Slovenci v Argentini za šolstvo nimajo nobene zakonske osnove in tudi od države ne dobivajo finančne podpore, imajo v vseh centrih osnovne šole. Kopeinig je dejal, da so sicer okoliščine v Argentini drugačne, lahko pa se bi od njih marsikaj naučili, posebno idealizma. Pedagogi učijo tam šolarje na prostovoljni bazi, ne da bi kaj zahtevali za svoje delo, dobijo zastoj edinole malico. Ta šolski sistem vzdržujejo Argentinci že nad 30 let.

Teodor Domej je v svojem referatu dejal, da je sicer zuna-

močeni zaradi tistih dejanj, ki jih je tedaj britansko zunanje ministrstvo imenovalo strašna napaka!«

Vprašamo se: VSI? Tedanji britanski rezidenčni minister pri zavezniškem poveljstvu v Caserti in kasnejši predsednik britanske vlade Macmillan, ki ga grof Tolstoj obtožuje kot glavnega in edinega krivca, vztrajno molči. Povabili so ga k oddaji, pa ni hotel priti, kar ni hotel svoj čas dati izjave grofu Tolstoju. In Adlington — Toby Low, ki je prisostvoval konferenci med poveljnikom 5. korpusa generalom Keightleyem (ki je že pokojni) in Macmillanom, tudi ni razjasnil razgovorov 13. maja v Celovcu, ko so morda potrdili kupčijo: Begunce za partizanski umik.

Svobodna Slovenija,
29. marca 1984

Razmišljanje...

(nadaljevanje z 2. str.)

smerjenosti na pot človeka vrednega ravnanja in obnašanja.

V vzgojeni in zdravi osebnosti ima človečnost domovinsko pravico. Človečnost je duhovna odlika z določenimi prirojenimi pravili, ki so zapisani v notranjost vsakega človeka, a jih je treba prebuditi in spraviti v delovanje v razmerju do drugih ljudi. To odliko označujemo z raznimi pojmi, ki vsak zase daje svoj delež k uresničenemu dostojanstvu oblikovanega ali vzgojenega človeka. Ti pojmi so: vest, poštenost, dobrota, razumevanje in spoštovanje sočloveka in njegovih pravic. Celoten opis duhovnega sveta slovenskega človeka ima svoje značilnosti. Ako jih gojimo, smo sposobni ohranjati svojo slovensko identiteto; ako smo brez njih, smo zgubljeni v družbi, ki je brez smisla za duhovne vrednote, izmed katerih zavzema narodna dediščina odlično mesto.

P. Fortunat OFM

nji videz Celovca popolnoma nemški, da pa ima tudi za Slovence važno kulturno, gospodarsko, politično in pravno funkcijo. Mesto ima že staro tradicijo, to pa tudi kot slovensko središče — pomisliti je treba npr. le na vlogo slovenskega bogoslovja, na Mohorjevo družbo itd. Celovec pa je tudi danes še središče kulturno-političnih osrednjih organizacij. Domej je nadalje dejal, dfa najdemo v Celovcu komaj kaj organiziranega delovanja, ki presega aktivnost pri centralnih organizacijah, kar je zelo tragično dejstvo.

Zanimivi so tudi procesi doseljavanja in odseljavanja. Pri doseljavanju v Celovec je za ljudi iz podeželja očitno že vedno veljalo (in še velja) geslo: »Če greš v Celovec, pusti svojo narodno identiteto na občinski meji.« V Celovec se doseljuje vsako leto nekaj sto ljudi s podeželja (posebno še iz slovenskih občin Hodiše, Kotmara vas, Žihpolje, Žrelec), vendar tega dotoka skoraj ne čutimo. Doseljujejo se posebno še ljudje iz nižjih slojev, odseljujejo se predvsem ljudi višjih slojev. V Celovcu bi moralo biti danes po statistiki lepo število Slovencev.

Velik problem predstavlja v Celovcu posebno še manjšinskošolska ureditev. Poleg Slovenske gimnazije je le na treh glavnih šolah dana možnost, da se dijaki prijavijo k pouku slovenščine.

Drugi problem pa je ta, da v Celovcu skoraj ni društvenih aktivnosti. Asimilacija poteka dosti bolj hitro, če ljudje nimajo možnosti, da bi skupno oblikovali prosti čas in se združevali.

Domej je poudaril, da je nujno potrebna iniciativa za dvojezično šolstvo v Celovcu, ter da bo treba storiti konkretne korake. Potreba po ureditvi dvojezičnega šolstva je nekaj čisto normalnega, ker se naseljuje v Celovec vedno več Slovencev, vrhu tega pa je to notranjeavstrijska potreba. Prav tako šolski zakon iz leta 1958 ne prepoveduje ustanovitve dvojezične javne šole v Celovcu. Zanimanje, da bi se naučili slovenskega jezika, pa imajo tudi nemškogovoreči sodeželani, bodisi zaradi možnosti sporazumevanja ali iz gospodarskih interesov. Dokaz, da podpirajo slovenske osrednje organizacije željo po ustanovitvi dvojezične javne šole v Celovcu, je dokazala akcija na deželnem šolskem svetu. Treba bo organizirati starše, ki imajo interes, da se njihovi otroci naučijo slovenščine, saj otroci razen doma ži-

vijo v popolnoma nemški družbi. V Celovcu npr. tudi ni gostilne oz. kulturnega prostora, kjer bi se Slovenci lahko nemoteno organizirano srečali.

Naš tednik, Celovec,
9.II.1984

Novi grobovi

(nadaljevanje s 1. str.)

48 let stara Josephine Lipchinsky, rojena Klimkiewicz z Clevelandu, vdova po l. 1983 umrlem možu Bernardu, mati Johna Golaka, Jamesa Golaka, Stevena Golaka in Bernadine, hči Johna (pok.) in Gertrude, sestra Catherine, Rite Barwidi, Ambrosa, Norberta Kilmerja, Bernadine Ayers, Richarda, Germaine Polensek, Mary Ann Schwigler, Edwarda, Josepha Kilmerja in Francisca, članica HBZ št. 99. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. danes, v torek, dopoldne ob 9.15, v cerkev sv. Vida ob 10., nato na pokopališče Ver-nih duš.

MALI OGLASI

BEAUTICIAN

Urgently need good operator, to work in one operator shop. Very good future. Call 881-6914. (32-33)

Kitchen Help Wanted
Woman for 1 day a week, 10 or 11 hours. Friday only. Fritz's Tavern, 991 E. 185 St. Call 531-2239 or 481-9635. (32-33)

Looking for Rent
Elderly couple want 4 or 5 rooms in St. Vitus area. Must have furnace. Call 881-4318. (32-33)

Apt. for Rent
1 & 2 bdrm. apt. Lakeshore & E. 185th. Adults. No pets. 398-9579. Also want custodian couple. (29-36)

HOUSEKEEPER
for corporate suites
Bratenahl Place
Must have car & experience.
Call Mr. Richard Armon
at 541-3901. (32-33)

For Sale
St. Vitus area. Double 5 & 5. Carpeting. Air conditioning in living room. New stove & refrigerator included. New gutters. New canvas floor on upstairs porch. Call 391-5686. (X)

For Rent
5 clean rooms, down. St. Vitus area. Call 431-5572. (30-33)

T.K. General Contractors, Inc.

Predelujemo kuhinje, kopalnice, delamo strehe, »driveways«, nove garaže in vsa potrebna gradbena dela na hišah ali poslovnih stavbah. Zidamo tudi nove hiše in poslovne stavbe. — Vprašajte za brezplačen predračun!

— 831-6430 —

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300 17010 Lake Shore Blvd.
431-2088 1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina

S Pohištvom

531-1235 15301 Waterloo Rd.

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

Veliki teden se je začel 16. aprila. To naj bi bil teden resnosti, teden raznih odpovedi, posta, molitev in premišljevanja o resnih zadevah življenja in smrti. Tako so nas včasih učili in v to so nas navajali. To je bil teden čiščenja v hiši in okoli nje. K božjemu grobu smo hodili. Farna cerkev je vsa izražala to resnost in navajala k zbranosti. Sedaj je pa svet postal tako svetel, da so to samo še sanje preteklosti. Pa kljub vsemu realnost Velikega tedna ni zbežala od ljudi in bo med njimi in nad njimi vedno ostala.

Cvetna nedelja je bila pri Mariji Pomagaj zelo slovesna. To slovesnost so povečale žene-članice K. Ž. Lige. Pravile in prodajale so butarice, da so ljudje mogli odnesti na svoje domove blagoslov. Ob tem se je marsikdo spomnil, kako je nekoč v mladosti nosil butarico okrašeno z bršljanom in kako pomarančo, da je v farni cerkvi prejela žegen, ki je potem skozi leto varoval dom in njegove prebivalce pred vsem hudim.

Slovesnost cvetne nedelje je tudi v branju pasijona, ko polna cerkev prisluhne trpljenju našega Odrešenika. S tem stopi verno ljudstvo v dni Velikega tedna in v njegovo resnost. Tretja posebnost te nedelje je navadno tudi več ljudi, ki pridejo za velikonočno dobo med svoje. In da ni treba po mašiti domov pripravljat kosilo, so spet priskočile na pomoč članice K.Ž. Lige, ki so ves dopoldne stregle v dvorani, da so lačni dobili zajtrk, malico in kosilo. Kako mnogim so u-

stregle se vidi iz dejstva, da so vse razprodale, kar so pripravile in tega ni bilo malo. Požrtvovalnost je še doma med našimi ljudmi, kakor so pokazale žene-članice K. Ž. Lige.

Pri Mariji Pomagaj je bil ves Veliki teden duhovna obnova, ki jo je vodil č.g. Franc Sodja CM, pri Brezmadežni s čudodelno svetinjo je podobno delo opravil vizitator lazari-stov č.g. Z. Pogorelec CM. Por.

Fantje na vasi so peli

V soboto pred cvetno nedeljo so nam zapeli *Fantje na vasi*. Bil je to že njih sedmi pomladanski koncert. Ne nastopajo pa samo na svojih lastnih koncertih, tudi na drugih narodnih prireditvah jih pogosto slišimo in vidimo. Strokovno oceno njihovega petja bi mogel podati samo za to usposobljen strokovnjak. Lahko pa brez skrbi zapišem, da ljudje

še niso zgubili smisla za lepo petje. Enako je bilo letos, saj je bila velika dvorana na Brown's Line skoraj tesno polna in to že pred napovedano 7.30 uro, ko naj bi se koncert začel.

Uvod v nastop pevcev je napravil član zbora g. Lojze Rigler, ki je s prijetnimi besedami pozdrava pripravil srca navzočih, da so blagohotno sprejemala melodije slovenskih pesmi. Pesmi je sproti napovedovala gđ. Marija Babič.

Koncert je obsegal tri dele. V prvem so zapeli:

1. — Pozimi pa rožice ne cveto (narodna)
2. — Pastirc pa pase ovce tri (O. Dev)
3. — Dve let' in pol (narodna)
4. — Kaj kleplje na vasi (L. Hafner)
5. — Oblaki so rdeči (narodna)
6. — Jaz bi rad rdečih rož (Z. Prelovec)

Drugi del se je pričel s prizorom, ko med petjem fant zamanj trka na okno Urške, pa dočaka ploho, ker ga mati odžene z mrzlo vodo. Sledile so pesmi (prve štiri ob spremljavi harmonike in kitare):

1. — Ena ptička priletela (L. Slak)
2. — Čez travnike vse te zelene (R. Bardorfer)
3. — Zaprti dom (L. Slak)
4. — Triglav (L. Slak)
5. — Spov ptice pojo (C. Pregel)
6. — Jes pa moj hvažek (P. Kernjak)

Tudi tretji del so pričeli s prizorom, ko dekle »Pod rožnato planino« grabi seno. Približa se ji fant in ji prinese gorskega cvetja ter jo zasnubi. Vse to se odigra med petjem pesmi. Prizor sta ljubko izvedla Rezika in Martin Grilec. Prizoru je sledilo še šest pesmi, med katerimi je brez dvoma najbolj užgala »Ribničan«.

1. — Po jezeru bliz' Triglava (narodna)
2. — Pomladna (V. Mihelčič)
3. — Zlate zvezde se bliščijo (Gregorčič-Vodopivec)
4. — Ribničan (F. Marolt)
5. — Ne poženi nagelj rdeči (V. Mihelčič)
6. — Na nebu zvezde sevajo (Gregorčič-Aljaž)

Člani zbora, ki so na koncertu sodelovali, so bili:

- I. tenor —
Jože Drenšek
Štefan Stojko
Martin Grilec
- II. tenor —
Danilo Basa
Martin Zakrajšek
Lojze Lovšin
- I. bas —
Božo Cerar
Jože Muha
Stane Lamovšek

Pismo iz Argentine

Po prejetih pismih sklepam, da si marsikdo težko predstavlja, kako je slovenska skupnost naseljena po raznih krajih takó Velikega Buenos Airesa kakor v posameznih mestih znotraj republike. Za lažje razumevanje prilagam skico, ki potrebuje nekaj razlage. (Glejte spodaj)

Na področju Buenos Aires (Capital Federal) je s križcem označen prvi slovenski center na ulici Victor Martinez 50.

II. bas —

Lojze Rigler
Franc Arhar
Janez Adamič

Pevovodja je Nace Križman, posamezne točke so pa spremljali Albin Zamernik (harmonika), Franc Fujs (kitara) in Franc Kus (bas kitara).

Da je bil izbor pesmi primeren, da so bile lepo zapete, je pokazalo ploskanje, s katerim so poslušalci nagradili vsako pesem posebej, in s katerim so se nazadnje zahvalili za prijeten večer. Za konec se je vsem sodelujočim lepo zahvalil član zbora g. Franc Arhar. Posebna priznanja je bil deležen pevovodja g. Nace Križman, ki je prejel lep slovenski šopek. Po koncertu so pa »fantje« odprli bar, njihove žene pa kuhinjo in večer se je nadaljeval z govornjo besedo med prijatelji. *Fantje na vasi*, vsa čast vam in zahvala za res lep slovenski večer! Vi pravite, da boste peli, dokler vas bomo mi hodili poslušat. Mi pa pravimo, da vas bomo hodili poslušat, dokler boste peli.

Por.

(dalje na str. 6)

Na »Pohod« za Starostni dom...

Trkamo na srca bratov in sester, da z dobrim namenom, finančno in moralno prispevajo v gradbeni sklad slovenskega starostnega doma, DOM LIPA.

Graditev starostnega doma je zadeva vseh Slovencev. Naprošamo posameznike, skupine, društva in ustanove, da sodelujejo pri tej nabiralni akciji.

DOM LIPA je mnogim že danes resnično potreben. V okrilju te ustanove bomo Slovenci našli kraj miru in počitka ob zatonu svojega življenja.

Ako ste pripravljeni sodelovati, Vas naprošamo, da za informacije telefonirate navedenim osebam. Sodelujete lahko tako, da se pridružite športnemu priходу (ki bo 20. maja 1984) ali ga podprete kot SPONZOR, da bi drugi hodili v Vašem imenu. Zbrani prispevki tega športnega pohoda gredo v gradbeni sklad starostnega doma. Ta denarna pomoč je oproščena davkov, zato lahko prejmete potrdilo za INCOME TAX.

Ko boste pobirali obljubljeni denar svojih sponzorjev, jim povejte razdaljo, ki jo nameravate prehoditi, zapišite ime, naslov, telefonsko številko in vsoto, darovano za vsak kilometer.

Skupni prihod udeležencev v lovski dom in slovesen sprejem bo ob 3h popoldan in sicer 20. maja 1984. Za to priliko bo igral orkester ISKRE. Slavje se bo nadaljevalo s piknikom. Kuhinja in bar bosta dobro oskrbljena.

Naj nam ta tretji slovenski WALK—A—THON nakaže pot, usmeri skupne moči, pokaže velikodušnost in zavest Slovencev za humanitarno ustanovo, ki bo slednjič le naša, nam in našim v korist — Slovenski starostni dom.

DOM LIPA

Kaj več Vam morejo povedati:

Lojze Babič	255-9328	Mark Žizek	759-2753
Cveta Arhar	493-8380	Miro Petrič	274-6737
Marija Šibenik	444-7205	Frank Jarkovič	622-6655
Anica Resnik	767-2519	Albin Lampič	274-9744
Anica Besko	239-4066	John Adamič ml.	274-6930
Vera Glac	621-0403	Miro Rak	Bus. 255-4429
Frank Kus	231-5180		Res. 477-6540
Agata Žoldož	224-2777		

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

APRIL

28. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

MAJ

6. — Pevski zbor Planina, Maple Hts., O., priredi koncert v Slovenskem domu na Maple Hts. Začetek ob 4. pop.

12. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

13. — Slovenska šola pri Marii Vnebovzeti priredi Materinsko proslavo v šolski dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

18. — Letna seja Slovenskega doma za ostarele. Začetek ob 7.30 zvečer v spodnji dvorani SDD na 15335 Waterloo Rd.

19. — Mladi harmonikarji prirede koncert v šolski dvorani pri Sv. Vidu ob 7. uri zvečer. Za ples igra ansambel Jasmin.

20. — Slovenian National Art Guild priredi razstavo in prodajo umetniških del v SDD na Recher Ave. in sicer od 12. do 6. zv. Vstopnine ni.

20. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Materinsko proslavo.

26. — Pevski zbor Korotan priredi pomladanski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Po koncertu igra orkester Veseli Slovenci.

27. — Društvo SPB Cleveland obhaja slovenski spominski dan za vse žrtve vojske in komunistične revolucije s sv. mašo ob 11.30 pri Lurški votlini na Chardon Rd.

28. S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Spominski dan proslavo.

JUNIJ

3. Otvoritev Slovenske pristave.

16. in 17. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za vse pobite slovenske domobrance, četnike in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

24. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

24. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi prvi piknik v Triglavskem parku.

30. — Slomškov krožek priredi romanje v Lemont.

JULIJ

8. — Misijonska Znamkarska Akcija ima piknik na Slovenski pristavi.

13., 14. in 15. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

22. — M.Z.A. krožek, Milwaukee, Wis. priredi misijonski piknik v Triglavskem parku.

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

AVGUST

12. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Toni Klepec orkester.

12. — Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. priredi kulturni program ob 70-letnici ustanovitve.

19. — ADZ priredi »Družinski dan« na svojem letovišču v Leroyju, Ohio.

19. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi drugi piknik v Triglavskem parku.

SEPTEMBER

15. — Slovenska folklorna skupina Kres priredi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. — Oltarno društvo fare Sv. Vida priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu.

16. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

23. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

23. — Slovenska folklorna skupina Kres ponovi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

29. in 30. — Ohajska KSKJ federacija praznuje 90. obletnice ustanovitve KSKJ, v avditoriju pri Sv. Vidu.

30. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatev v Triglavskem parku.

OKTOBER

6. — Fantje na vasi priredijo 7. letni koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. uri. Za ples igra Alpski sekstet.

13. — Klub upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi večerjo in ples v Slovenskem narodnem domu na E. 80. St. Igra Ed Buehner orkester.

20. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave.. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

20. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Kanadska Domovina

Pismo iz Argentine

(nadaljevanje s 5. str.)

navedene kraje na skici; Naš dom v San Justo, ki zbira rojake, katerim je lega zgradbe bolj pri roki, bodisi zaradi daljave v vožnji ali zaradi nedeljskega urnika sv. maše; Slomškov dom v Ramos Mejia je poleg pristnih ramoščanov tudi dom za vse bivajoče med Haedo in Ciudadelo; Slovenska Pristava v Castelarju ima člane iz Moróna, samega Castelarja, potem Ituzaingó, San Antonio de Padua, Merlo, Moreno (kjer se neha mestna železniška proga), San Miguel, Don Torcuato, Hurlingham, El Palomar; Slovenski dom v San Martinu in v Carapachayu pa nudita streho skupne slovenske misli rojakom iz Floride, Munro, Villa Ballester, José L. Suarez in Caseros poleg pravih sanmartinčanov, carapachajci pa so v družbi z rojaki iz Boulogne, Villa Adeline, Beccar, San Isidro, Martinez in Olivos.

S temi navedbami ni rečeno, da se nekdo, ki recimo živi v Hurlinghamu, mora prijaviti na Pristavi — je lahko član katerega koli doma hoče: vsakdo si sam izbere kraj, ki mu je najljubši. Vsi domovi imajo svoje ljudskošolske tečaje in enkrat letno svoj krajevni praznik. Vsi se pa zberemo na skupnem Slovenskem dnevu vsako Belo nedeljo in to tam, kjer določijo predstavniki vseh domov, povezani v osrednjem odboru Zedinjene Slovenije.

V notranjosti so domovi v Miramarju (460 km od BsAs), Mendoza (1099 km), San Carlos de Bariloche (1630 km); do počitniškega doma dr. Hanželiča v cordobskih hribih je okrog 750 km. — Sicer pa:

Dopisujte v Ameriško Domovino, sporočajte o rojakih v svojih naselbinah!

21. — Občni zbor Slovenske pristave.

28. — Slomškov krožek priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

3. — Štajerski klub priredi veselo Martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Belokranjski klub priredi Martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Pevski zbor Jadran priredi svoj jesenski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

11. — Slovenski šoli pri Sv. Vidu in pri Mariji Vnebovzeti se spominjata 25. obletnice smrti dr. Gregorija Rožmana.

16., 17. in 18. — Novemberfest pri Sv. Vidu.

najbolj severna vas La Quiaca je oddaljena od BsAs 1945 km, najbolj na jugu je pa mesto Ushuaia (3496 km od BsAs). Tudi tu so prva leta delali nekateri samci, dokler si niso opomogli in prišli bližje k rojakom.

Koliko je zdaj zdomcev — političnih emigrantov od prvotnih 6205, je težko zapisati zanesljivo število. Osebnost bi menil, okrog 10-11.000 (Upoštevajoč že v Argentini rojenih). Ekonomske emigracije v Argentino ni bilo.

Te dni bodo objavili poročila občnega zbora Zedinjene Slovenije, pa bom potem prihodnjič postregel s točnimi podatki o šolstvu in drugih delanostih. V Srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka je bilo leta 1981. 193 učencev, lani pa 179 in dva dopisna. Peti letnik je lani zapustilo 35 učencev, letos pa se jih je vpisalo 25.

Naj bo dovolj. Za konec samo še: v januarski številki Slovenske države sem bral resno razmišljanje z naslovom »Izpraševanje vesti«, ki ga je prispeval S.P. Upam, da bo dosegel svoj namen. To mu iz vsega srca želi in tako njega kakor vse rojake pozdravlja

Pavle Rant

Srečanje predsednika Reagana in papeža

Washington, D.C. — Tiskovni urad Bele hiše je 8. marca objavil, da se želi predsednik Ronald Reagan v bližnji prihodnosti srečati s papežem Janezom Pavlom II. Ugodna priložnost za to bo že v začetku maja v največjem mestu Alaske - Anchorage, kjer bo papeževo letalo za kratek čas pristalo na dolgem poletu do Južne Koreje.

Približno takrat pa je v načrtu tudi pristanek letala, s katerim se bo predsednik Reagan vračal z državnega obiska na Kitajskem. Čas pristankov obeh letal na Alaski bi bilo mogoče tako uskladiti, da bi bilo možno srečanje med papežem in predsednikom, so menja v

Otmar Mauser

Brez dela

Za kruhom korak meri trd tlak, utrujeno v mrak.

V temi srce čuti gorje in rane bole.

Sredi oči beda sedi, čas pa beži.

Vernost Amerikancev

Znani Gallupov inštitut za raziskavo javnega mnenja je med Amerikanci v ZDA izvedel anketo o tem, kaj jim pomeni vera. Kar 54 odstotkov vprašanih je odgovorilo pritrdilno na vprašanje: Verjamete, da more religija rešiti svetovne težave?

Pat Robertson, predsednik krščanske televizijske mreže CBN in istoimenske univerze, je ugotovitve Gallupovega inštituta označil za »dejstvo«, da se v ZDA v zadnjih petih letih razvija močno gibanje verske prenov, ki kaže na to, da je v naših ljudeh prišlo do globokega premika in da je nastalo doslej največje duhovno prebujenje.

Če dognanja zadnje ankete primerjamo z dognanji one pred petimi leti, ugotovimo, da šestnajst odstotkov vprašanih več študira in premišljuje sveto pismo, četrtina pa to želi. Ostotek študentov, ki vero ocenjujejo za pomembno zadevo v življenju, je v zadnjih petih letih poskočil z 39 na 50.44 odstotkov, ki so prepričani, da je njihovo »sedanje duhovno stanje« boljše kot pred petimi leti.

Ameriška Domovina družijo Slovence po vsem svetu

Beli hiši. Vatikanski tiskovni urad tega poročila iz Bele hiše še ni komentiral.

Predsednik Reagan je papeža Janeza Pavla II. obiskal junija 1982.

FUNERAL HOME

Dostojanstvena postrežba po zmerni ceni

Jedilne in družabne sobe na razpolago

28890 Chardon Rd., Willoughby Hills

(1 Block East of Bishop Rd.)

585-5100

Susan Zak Cosic - Funeral Director

Imenik raznih društev

(continued from last week)

KLUB LJUBLJANA

Predsed. — Christine Kovach
Podpredsed. — Steffie Jamnik
Tajnica — Mae Fabec
Blagajnik — Frank Fabec
Zapisnikarica — Jane Novak
Nadzorni odbor — Ceal Znidar,
Joseph Mateyka, Rudy Lokar
Poročevalec, Rudy Lokar
Seje se vršijo vsak zadnji torek v
mesecu ob 8. uri zv. c SDD na
Recher Ave.

BARAGA COURT NO. 1317

Catholic Order of Foresters
Spiritual Director — Rev. Joseph
P. Boznar
Chief Ranger — Rudolph A.
Massera
Vice Chief Ranger — Charles F.
Kikel
Past Chief Ranger — John J.
Hocevar
Recording Secretary — Alphonse
A. Germ
Financial Secretary — Anthony J.
Urbas, 1226 Norwood Rd., tel
881-1031
Treasurer — Frank J. Kolenc
Trustees — Albert Marolt, Frank
Hren, John J. Hocevar
Youth Director — Angelo M.
Vogrigr
Visitor of Sick — Joseph C. Saver
Senior Conductor — Joseph C.
Saver
Junior Conductor — Frank Hren
Senior Sentinel — Elmer Perme
Junior Sentinel — Edward Prijatelj
Field Representative — Frank J.
Prijatelj, 845-4440
Meetings held the third Friday of
each month, Social Room, St.
Vitus Auditorium at 8:00 p.m.

ST. MARYS COURT NO. 1640

CATHOLIC ORDER
OF FORESTERS
Spiritual Director — Rev. Victor
N. Tomc
Chief Ranger — Alan Spilar
Vice-Chief Ranger — Mike Grdina
Past Chief Ranger — Hank
Skrabec
Recording Sec. — Joseph Sterle
Financial Secretary — John
Spilar, 715 E. 159 St., 681-2119
Treasurer — Dorothy Urnkar
Youth Director — Louis Jesek
Trustees: Virginia Trepal, Roy
Sankovic, Kathy Spilar
Sentinel — Frank Milnar
Field Representative — Frank J.
Prijatelj — tel. 845-4440
Meetings are held every third
Sunday in St. Mary Study Club
Room.

DAWN CHORAL GROUP

Slovenian Women's Union
President, Librarian — Pauline
Kralj
Vice-president — Jo Trunk
Secretary-Treasurer — An-
toinette Zabukovec, 215 E. 328 St.,
Willowick, OH 44094, phone
943-1546
Reporter — Mary Kokal
Auditors: Stella Kostick and Ann
Tercek
Director — Tom Hegle
Rehearsals every Monday even-
ing at 7:30 p.m. in Slov. Society
Home, Euclid, Ohio.

SLOVENE HOME FOR THE AGED

18621 Neff Rd.
Cleveland, Ohio 44119
Marie Shaver — President
Rudolph Kozan, Vice-pres.
Alma Lazar — Treasurer
Jean Krizman — Rec. Sec'y.
Rudolph M. Susel — Corr. Sec'y.
Trustees: Vida Kalin, Cecelia Wolf,
John Cech, Walter Lampe, Ronald
Zele, Richard Tomsic, Albert
Pestotnik, Sutton J. Girod, An-
thony Lavrisa, Frank Cesen, Jr.
Alternate — Rosemary Toth

Honorary Trustees: Mary Kobal,
Frank Kosich, James Kozel, Albin
Lipold, Frederick E. Krizman,
Agnes Pace, Vida Shiffrer, Michael
Telich
Statutory Agent, Parliamentarian
— Paul J. Hribar, L.P.A.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor
dečkov in deklic pod vodstvom
učitelja Rudolfa Kneza, 17826 Brian
Ave., Cleveland, OH 44119, telefon
481-3155.

BELOKRANJSKI KLUB

Presednik Matija Golobič; pod-
predsednik John Hutar; tajnica
Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr.,
Richmond Heights, OH 44143 tele.
261-0386, blagajnik Matija Hutar,
zapisnikar Milan Dovič; nadzorni
odbor: Janez Dejak, Milan Smuk,
Nežka Sodja, gospodar Frank Rup-
nik, Kuharice, Marija Ivec in Milena
Dovič.

PROGRESSIVE SLOVENIAN WOMEN CIRCLE 2

Honorary Vice-pres. — Frances
Legat
President — Josephine Turkman
1st Vice-pres. — Rose Znidarsic
2nd Vice-pres. — Ann Filipic
Secretary — Margaret Kaus, 1118
E. 68 St., Cleve., OH 44103
Treasurer — Mary Zakrajsek
Rec. Sec'y. — Mary Zakrajsek
Auditors: Jennie Zaman, Justine
Girod
Sunshine Lady — Stella Dancull
Publicity — Mary Zakrajsek
Refreshment Comm.: Chairman
Frances Tavzel, Ass't. Margaret
Meyers
Meetings are the 3rd Wednesday
of the month at 1 p.m., Slovenian
National Home Annex. New
members are welcome.

PLANINA SINGING SOCIETY

President — Al Glavic
Vice-pres. — Frank Urbancic
Financial Sec. — Emma Urban-
cic, 11106 Lincoln Ave., Garfield
Hts., OH 44125, tel. 581-1677
Corres. Sec. — Olga Ponikvar
Rehearsals — Weekly on Mon-
days at 8 p.m.

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik — Rudi Pintar
Podpredsednica, Mačič Kolenko
Tajnica — Slavica Turjanski
Blagajničarka — Kristina Srok
Gospodar — Ivan Goričan
Pomočnik — Mike Kavaš
Odborniki:
Rozika Jaklič, Agnes Vidervol,
Stefan Rezonija, Tonica Simičak,
Kazimir Kozinski, August
Sepetavec, Jože Kolenko
Nadzorni Odbor:
Angela Ratajc, Angela Fujs,
Stefan Majc, Martin Walentschak
Razsodišče:
Marija Goršek, Lojze Ferlinc, Pep-
ca Feguš, Angela Radej
Kuhinja:
Voditeljica, Elza Zgoznik
Seje po dogovoru

ZVEZA DRUŠTEV

SLOVENSKIH PROTIKOMU-
NISTIČNIH BORCEV
Predsednik — Anton Oblak, 1197
E. 61 St., Cleve., OH 44103.
Podpredsedniki so vsi: predse-
dniki krajevnih društev
Tajnik — Lojze Bajc, 963 E. 179
St., Cleve., OH 44119.
Blagajnik — Cjril Prezelj, R.R. 7,
Guelph, Ont. N1H 6J4 Canada
Tiskovni referent in član
uredniškega odbora: Otmar
Mausar
Pomaga mu ga. — Marija Meglič
Pregledniki — Mirko Glavan, Jože
Melaher, Anton Meglič
Zgodovinski referent — prof.
Janez Sever, Cleveland, O.

Upokojenski klubi

CLUB OF RETIRED SLOVENES OF HOLMES AVENUE

President — Joe Ferra
Vice-Pres. — Gus Petelinkar
Sec'y-Treas. — Mary Lavrich
960 E. 232 St., Euclid, OH 44123,
Phone 732-7529
Recording Sec'y. — Mae Fabec
Auditors: Christine Bolden, Mary
Gornik, Elsie Wasson
Federation Representatives:
Joseph Ferra, Frank Fabec, Mae
Fabec, Gus Petelinkar, Henry
Kersman, Emily Kersman (alter-
nate)

Meetings are held every 2nd
Wednesday of the month at 1:00
p.m. at the Slovenian Home on
Holmes Ave.

KLUB SLOVENSKIH

UPOKOJENCEV V EUCLIDU

Presednik: Frank Cesen ml.
1. Podpreds.: John Kaušek
2. Podpreds.: Anna Mrak
Tajnik: John Hrovat, 24101 Glen-
brook Blvd., Euclid, OH 44117, Tel.
531-3134

Blagajničarka: Emma Česen
Zapisnikarica: Helen Levstick
Sunshine Lady Mary Zifko
Poročevalki: Slov. — Jennie
Fatur; Eng., Eleanor Pavey
Nadzorni odbor: Mary Kobal, Mae
Fabec, Josephine Trunk.
Seje se vršijo vsako prvo sredo v
mesecu, v Slov. Domu na Recher
Ave. ob eni uri popoldne.

C.W.V. LADIES AUXILIARY

St. Vitus Post 1655

President — Rose Poprik
1st Vice-pres. — Kathy Merrill
2nd Vice-pres.: Marcie Mills
3rd Vice-pres.: Laura Shantery
Secretary: Antoinette Kender
Treasurer: Jo Manette Nousak
Historian: Diane Potocnik
Ritual Officer: Bonnie Mills
Welfare Officer: Irene Toth
Social Secretary: Jo Mohorcic
3 year Trustee: Theresa Nocsak
2 year Trustee: Jo Nousak
1 year Trustee: Helen Snyder
Our meetings are held the second
Wednesday of the month in the
Post Meeting Room, 6101 Glass
Avenue at 7:30 p.m.

SLOVENSKA TELOVADNA

ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta Janez Varšek, tajnica in
blagajničarka Meta Lavrisa, 1076
E. 176 St., 44119, načelnik Milan
Rihtar vaditeljski zbor. Milan
Rihtar, John Varšek, Meta
Lavrisa, Martha Kosir, Theresa
Kolaric.
Telovadne ure vsak četrtek od 6.
10. zvečer v telovadnici pri Sv.
Vidu.

FEDERATION OF AMERICAN

SLOVENIAN PENSIONERS CLUBS

President — John Taucher
Vice-pres. — Frank Cesen Jr.
Secretary — Mae Fabec
Treasurer — Joe Ferra
Recording Sec. — Louis Jartz
Auditors: Tony Mrak, Henry
Kersman, Frank Fabec
Meetings every three months at
alternate Slovenian Homes, at 1
o'clock, March, June, Sept., and
December.

AMERICAN SLOVENE

PENSIONERS CLUB

OF BARBERTON, OHIO

President — Vincent Lauter
Vice-pres. — Joseph Yankovich
2nd Vice-pres. — Mrs. Theresa
Sanoff
Sec'y-treas. — Mrs. Jennie B.
Nagel, 245 — 24th N.W., Barber-
ton, OH 44203.

Recording Sec'y. — Mrs. Angela
Polk
Auditors: Mrs. France Smrdel,
Mrs. Angeline Misich, Mrs.
Josephine Platner

Sub. — Mrs. Mary Kovacic
Federation Representatives —
Mrs. Mary Sustarsic
Mrs. Angela Polk
Mrs. Frances Smrdel
Mrs. Frances Zagar
Mrs. Jennie B. Nagel
Sub — Josephine Platner
Meetings every first Thursday of
the month at 1 p.m. in the Slovene
Center, 70 — 14th St. N.W.

AMERICAN SLOVENE CLUB

President, Eleanor Cerne Pavey
Vice-pres., Agnes Koporc
Secretary, Helen Levstick
Coreres. Sec'y., Vicki Svete
Treasurer, Jane Royce, 24801
Lake Shore Blvd., Apt. 316,
Cleveland OH 44123 — 731-3522
Committee Chairpersons:
Cookbook, Madeline Debevec
Cultural Gardens Representative:
Gene Drobnic (Alternate: Terri
Hocevar)

Historian: Nettie Mihelich
Home for the Aged:
Carolyn Budan
Hospitality: Fran Hrovat
Sunshine Chairman: Alyce Royce
Membership: Fran Lausche
Publicity: Madeline Debevec
Board of Trustees:
Chairperson: Madeline Debevec
Minka Champa, Gene Drobnic,
Nettie Mihelich, Dorothy Urban-
cich

Meetings are held on the first
Monday of each month, except Ju-
ly and August at Broadview Sav-
ings Club Room, 26000 Lake Shore
Blvd., Euclid, Ohio.

OUR LADY OF FATIMA

LODGE NO. 255 KSKJ

Spiritual Advisor — Rev. John
Kumse
President — Edward J. Furlich
Vice-pres. — Sally Jo Furlich
Secretary-treas. — Josephine
Trunk, 17609 Schenely, Cleve., OH
44119, tel. 481-5004.
Recording Sec. — Connie Schulz
Auditors: Jackie Hanks, Connie
Schulz

Youth Activities — Maureen
Furlich

Meetings are held the second
Wednesday of the month at the
secretary's home, 17609 Schenely
Ave. at 7:00 p.m.

All Slovenian physicians in
greater Cleveland area to examine
prospective members.

ST. VITUS CHRISTIAN

MOTHERS CLUB

Spiritual Director — Rev. Joseph
Boznar
Principal — Sister Mary Martha,
S.N.D.
President — Mrs. Betty Svekric
1st Vice-pres. — Mrs. Mary Lou
Buehner
2nd Vice-pres. — Mrs. Lillian
Krzywicki
Recording Secretary — Mrs. Ro-
seanne Plorkowski
Corresponding Sec. — Mrs.
Patricia Talani
Treasurer — Mrs. Janet Borso
Publicity Chmn. — Mrs. Margo
Repka
Meetings are held on the first
Wednesday of every month except
July and August.
Dues are \$3.00 and paid in
September for each school year.

BALINCARSKI KLUB

NA WATERLOO RD.

Predsednik — Mate Zaharija
Podpredsednik — Ivan Viskovich
Tajnik — Mario Grbac
Blagajnik — Joseph Puhaj
Zapisnikar — Luka Mejak
Nadzorniki: Joseph Ferra,
Stanley Grk, Tony Sturm
Kuharice: Emma Grk, Caroline
Lokar

Seje se vršijo po odločanje od-
bora. Balina se celo zimo v lepih in
gorkih prostorih od 11 uri
dopoldan do 12 uri polnoči, moški
in ženske. Članarija je \$5.00 letno
in ste upravičeni do dobre okusne
večerje za Božičnico in vsak more
biti član ako hoče balincat. Ste vsi
dobro došli.

A.M.L.A WEST PARK SINGERS

President — Marie Pivik
Vice-pres. — Helen Konkoy
Recording Sec'y. — Theresa
Krisby
Treasurer — Joe Pultz
Auditors: Marge Persutti, Ann
Zalatel
Director — Marie Pivik

PEVSKI ZBOR U.S.P.E.H.

Milwaukee, Wis.

President — John Frangesch, Jr.
Vice-pres. — Stanley Vidmar
Secretary — Vicky Rozanski
Treasurer — John R. Fugina
Chorus Conductor — Leo
Muskatevc

SLOVENIAN WOMEN'S

UNION BRANCH 50

President — Ann J. Tercek
Vice-pres. — Dorothyann
Winter
Secretary-treas. — Irene S.
Jagodnik, 6786 Metro Park Dr.,
Cleveland, OH 44143, tele.
442-0647
Auditors — Marie Dolinar,
Frances Marolt
Sentinel — Jean Tomsic
Reporter — Vera Sebenik
Meetings are held every 3rd
Tuesday of the month except
July, August and December,
7:30 p.m. at Euclid Public
Library, 681 E. 222 St. Guests
welcome.

WATERLOO SLOVENIAN

PENSIONERS

President — Walter C. Lampe
Vice-pres. — Frank Bittenc
Secretary-treas. — Steve
Shimits, 18050 Lake Shore
Blvd., Apt. 107, Euclid, OH
44117, tel. 531-2281
Recording Sec. — Helen
Vukčević
Auditing Comm.: Lou Jartz,
Ann Kristoff, Mollie Raab
Planning Comm.: Alice Bozic,
Ann Kristoff, Walter C. Lampe,
Steve Shimits, Celia Wolf
Slov. and English Publicity —
Celia Wolf, Ann Kristoff, Louis
Tisovec

SLOVENIAN SOCIETY HOME

20713 Recher Avenue

Euclid, Ohio 44119

President — Max Kobal
Honorary Pres. — Joseph Trebec
Vice-pres. — George Carson
Secretary — Ray Bradac
Treasurer — William Frank
Recording Sec. — Rudy Lokar
Chairman Audit Comm. —
John Bozich
Audit Comm. — William Jansa
Audit Comm. — John Hrovat
Audit Comm. — Elmer
Nachtigal
Chairman House Comm. —
Joseph Petric
House Comm. — Edward
Koren, Ed Novak
Membership — Mae Fabec,
Josephine Trunk
Honorary Vice-pres. — Ed-
ward Leskovec
Honorary Sec'y. — Stanley
Pockar
Honorary Recording Sec'y. —
Mary Kobal

SLOVENIAN SPORTS CLUB

P.O. Box 43086, Cleve., OH 44143

Predsednik — Ed Skubitz
Podpredsednik — Michael
Dolinar
Tajnik — Tomaž Veider
Blagajnik — Leo Vovk
Načelnik Odbora — Andrew
Celestina
Odborniki — Scott Mlakar,
Maryann Celestina, Josie Volc-
jak, Marko Vovk, Martha
Dragar, Marko Znidarsic, Stan
Knez
Pravni svetovalec — Tom
Lobe

S.N.P.J. FARM —

LADIES AUXILIARY

President — Mary Dolsak
Vice-pres. — Eleanor Gadeč
Recording Sec'y. — Jennie Kapel
Financial Sec'y. — Vida Zak, 1865
Sagamore Dr., Euclid, OH 44117,
Tel. 481-6247
Auditors: Betty Rotar, Ann
Kristoff, Rosemary Toth

(Continued on page 8)

Imenik društev

(Continued from page 7)

**SLOVENE PENSIONERS CLUB
NEWBURGH - MAPLE HTS.**
President - John Taucher, tel. 663-6957
Vice-pres. - Mary Zivny
Sec'y-treas. - Josephine Rezin,
15701 Rockside Rd., Maple Hts.,
OH 44137, tele.: 662-9064.
Rec.-sec'y. - Donna Stubljer
Auditors: Louis Champa, Frank
Urbancich, Anton Stimetz
Monthly meetings are held the
fourth Wednesday of each month
at 1 p.m., alternating the Slov.
Nat'l. Homes - E. 80th and Maple
Heights.

**SLOVENIAN JUNIOR CHORUS
Circle 2 SNPJ**
President - Joe Tomsick
Vice-pres. - John Klancher
Secretary - Andrea Spendal
Recording Sec'y. - Jeannette Hiti
Treasurer - Nancy Sankovic
Historian - Jeff Loiko
Music Director - Cecilla Dolgan,
1171 Braeburn Pk. Dr., Euclid,
OH 44117
Asst. Circle Dir. - Agnes Turk
Meetings - Each Thursday at 7:30
P.M., Slovenian Society Home,
Recher Ave.

CIRCLE NO. 1 PROGRESSIVE SLOVENES OF AMERICA

President - Cecelia Wolf
Vice-Pres. - Sophie Matuch
Hon. Vice-Pres. - Josie Glazar
Secretary-Treas. - Alma Lazar
Rec.-Sec'y. - Wilma Tabjash
Auditors: Mary Dolsak, Molly
Raab, and Julia Ipavec
Sunshine Comm.: Mary Durn,
Theresa Gorjanc, Mary Furlan,
Jennie Skrl, Marie Shaver, and
Alma Lazar.
Social and Educ.: Ida Cesnik,
Josephine Tomsic, Mary Dolsak,
Ann Kristoff, Ruth Jerala
Cookbooks - Alma Lazar,
531-5627.
Meetings - Thursday

SLOVENIAN NATIONAL ART GUILD

President - Vlasta Radisek
Vice-pres. - Frank Korosec
Treasurer - Bill Jansa
Secretary and Rec. Sec'y. - Molly
Raab, 32 Lincoln Dr., Cleve., OH
44110.
Auditors: Jean Krizman, John
Habat, John J. Streck
Chairman, Membership -
Eleanore Rudman, 2081 E. 224 St.,
Euclid OH 44117, Tele.: 531-8927.
Chairman of Heritage and Stit-
chery and Design - Doris Sadar
Publicity, newsletter - Doris
Sadar
Special Events - Justine Skok
The Art Guild meets on the third
Monday of each month at Vlasta's
Art Gallery, 640 E. 185 St., at 7:30
p.m.

AMERICAN SLOVENE CLUB OF SO. FLORIDA

President - Erna Kotula
Vice-pres. - Fran Vranicar
Secretary - Mamie Willis
Treasurer - Paula Beavers
Finan. Sec. - Eli Zatorsky
Corres. Sec. - Molly Bogus, 1546
71 St., Miami, Beach, FL 44141
Board of Trustees: Dick Flynn,
Frank Kotula, Paul Tucker.
Sgt.-at-arms - Bill Zupanc
Sunshine Committee: Mamie
Willis (Miami), Cyril Grlic (Ft.
Lauderdale).
Meetings are the 1st Sunday of
the month at 301 N.E. 1st St., Pom-
pano Beach, Fla. at 2 p.m.

SLOVENE HOME FOR THE AGED AUXILIARY (Meets every 4th Thursday at SHA at 7:30 p.m.)

President - Jennie Trennel
Vice-pres - Betty Grdina
Rec. Sec'y. - Bertha Richter,
19171 Lake Shore Blvd., Euclid,
OH 44119, Tel. 692-1793
Treasurer - Anne Ryavec,
400 E. 214 St., Euclid, OH 44123,
Phone 731-5776
Corres. Sec'y. - Helen Levstick
Committee Chairpersons:
Historian - Nettie Mihelich
Liaison Officer - Jean Krizman
Membership: Anne Millavec
Publicity: Madeline Debevec
Ways and Means - Jennie Tren-
nel
Reporter - Eleanor Pavey
Welfare - Jo Prince
50/50 Fund Raiser - Josephine
Prince

PROGRESSIVE SLOVENE WOMEN OF AMERICA CIRCLE NO. 3

President - Helen Vukcevic
(Mrs. J.)
Vice-President - Sophia Skopitz
Sec.-Treas. - Miss Fran Marn,
1541 E. 191 St., No. K104, Euclid,
Ohio 44117, Tel. 486-2643.
Rec. Sec. - Joanna Weglarz
Auditors: Dorothy Lamm, Pauline
Ross, Josephine Skabar
Meetings held at Slovenian
Society Home, Recher Ave.; se-
cond Wednesday of the month at 7
p.m.

Ali je tudi Vaše društvo
zastopano v našem
Imeniku društev?

"SLOVENIA RADIO PROGRAM"

HEARD COAST TO COAST
3 till 4 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Pripovedoval mi je o prime-
rih posameznikov, katerim je
že pomagal in nekaterim rešil
življenje. Severna armada je
namreč na jugu pustila nemalo
oddelkov, da se pomešajo med
civilno prebivalstvo za propa-
gando, sabotažo in obveščanje
ali pa da kot partizanske sku-
pine z orožjem preprečijo po-
mirjenje dežele. Teh se je bilo
zahodnim ubežnikom najbolj
bati, kajti njih naloga je bila
pobiti misijonarje in druge
»bele« ljudi.

Po pripovedovanju majorja
P. so misijonarji, učitelji v
misijonskih šolah in zavodih,
zdravniki in usmiljenke bolni-
šnic ter korejski domačini, ki
so pred invazijo služili po ame-
riških uradih in domovih, po-
stali glavne žrtve. Major si je
naložil osebno dolžnost preži-
vele poiskati in jim pomagati.

Na stotine protestantskih in
ne mnogo manj katoliških du-
hovnikov je bilo postreljenih.
Nekatere so za vedno odvedli
iz Seula in drugih krajev; ni
sledu, kam so jih peljali in kje
je njih življenje prenehalo.
Med temi je bil škof Cooper,
angleški poslanik Holt in ne-
kateri mednarodno znani misi-
jonarji in profesorji.

Med pobeglimi je bilo naj-
več korejskih uslužbencev pri
poslaništvih zahodnih držav.
Ameriško poslaništvo s svoji-
mi številnimi pomožnimi usta-
novami jih je zaposlovalo pet
tisoč. V splošni zmedi bega iz
Seula je varnostni oddelek
poslaništva prezrl najbolj nuj-
no - uničiti spiske o zaposle-
nih Korejcih. Sezname so prišli
v roke severnim in takoj po za-
vzetju stolnega mesta se je
začel smrtni lov za vsemi, ki so
bili na seznamih.

Vsi ujeti uslužbenci, katerih
imena so bila na seznamu, so
bili brez sodbe na mestu ustrel-
jeni. Major P. je vedel po-
drobnosti tragedije o žrtvah in
ubežnikih. Slednjim je želel hi-
teti na pomoč. Potreboval bi,
mi je dejal, vsaj nekaj tednov
pred premestitvijo postojanke
na sever, in jaz sem se z njim
strinjal ter pristal.

Ne enkrat sem premišljal in
se pokesal nad nesrečno uso-
do, ki je sledila sporazumu z

majorjem P. Ostal sem pri
njem nekaj dni za nadaljnje
službene razgovore, obenem
pa si ogledoval starodavno
mesto v obupnih razvalinah. K
sreči so nekatera poslopja
ostala nedotaknjena ali le
malo poškodovana, kot na
primer marmornata pagoda iz
petnajstega stoletja in nadško-
fijska rimsko-katoliška kate-
drala.

Ostal je velik del obzidja, ki
že veke obdaja mesto. Z griča
Zatega brega so se za ruševi-
nami dvigale obzidne stene s
stolpi pri dveh vhodih v stari
del mesta, ki je vse poraslo do
granitnega gričevja, katero ob-
daja Seul od vseh strani. V ne-
poraslem gričevju so črne raz-
poke z jamami. Tudi v teh so
se po trditvah majorja skrivali
ubežniki.

Majorja sem pustil pri nje-
govem poslu in se odpeljal v
severno prestolico Pjongjang,
odkoder je zavezniška armada
nadaljevala pohod daleč proti
severu. Major je istočasno do-
bil na razpolago letalo za pole-
te v kraje na vzhodnem obre-
žju države in drugam, da poi-
šče in pripelje ubežnike.

Na povratku s severa sem se
za slovo ustavil pri njem, da bi
prenočeval pred poletom v To-
kio. Navdušen mi je pripove-
doval o uspehih. Našel je ube-
žnike, ki niso niti vedeli, da je
bila severna armada izgnana,
med njimi misijonarje in urad-
nike, ki so zboleli ali bili od
stradanja prešibki za potova-
nje. Pripeljal jih je v Seul z le-
talom.

Prijaznega oficirja dobro-
delnika nisem videl nikoli več.
V Tokiu sem čital poročilo o
sabotaži in nesreči z letalom.
Zdravniki so mu življenje reši-
li, toda ostal je pohabljen brez
nog. Če bi bil vztrajal, da se s
postojanko premesti v Severno
Korejo, bi bil major P. primo-
ran to storiti. Nesreča z leta-
lom bi se ne bila pripetila.
Toda kdo ve, kje in kakšna
usoda nas čaka.

Pes v ptičnici

Pri drugem poletu na Ko-
rejo sem se mudil v mestih Pu-
san in Tageu, odkoder sem na-
pravil le kratek izlet, kot opi-
sano v prihodnjem poglavju.
Pusan z milijonskim prebival-
stvom je po velikosti drugo
mesto Južne Koreje, njeno in-
dustrijsko središče in glavno
pristanišče.

Zaradi obilnih mineralnih
vrelcev je zelo zdrav kraj in
zato so ga Japonci v dobi svoje
okupacije razvili v zdravilne
namene. Osebnost pa mislim, in
v tem nisem sam, da bi človek
v Pusanu zbolel od smrada.
»Če nisi bil v Pusanu, ne veš,
kaj je smrad,« mi je dejal ma-
jor Root ob obisku v Tokiu, in
priznal sem mu, da je res tako,

ko me je sprejel kot gosta.

V času mojega obiska v Pu-
sanu je Južna Koreja preživ-
ljala kritično leto svojega ob-
stanka. Na severe so se še bili
hudi boji in zavezniške čete so
ustavile val kitajske armade
»prostovoljcev«. Tisočere
množice teh so se kosale, kdo
bo prvi dospel v ameriški ta-
bor vojnih ujetnikov.

V predmestju Pusana sem
imel opravke v takem tabori-
šču z nad stotisoč ujetniki,
največ kitajskih »prostovolj-
cev«. Odgovornost za te je le
deloma padla na vladno Južne
Koreje. Imeli so jih za ujetnike
Združenih narodov, bolj pra-
vilno rečeno Združenih držav,
ki so jih vzdrževale.

Fronta je še stala daleč na
severu, a republikanska vlada
je obdržala svoj sedež v Pu-
sanu. Tu so ostale tudi množice
beguncev, poštenih nesrečnih
ljudi; med njimi je bilo nemalo
hudodelcev, tatov in tolova-
jev. V gorovju nad Pusanom,
na tako imenovani Čiri-san
planini, so gospodarili partiza-
ni, ki so strahovali podeželsko
ljudstvo in ogrožali promet
mesta z deželo.

Vlado so kritizirali od vseh
strani. Severna propaganda z
odmevom na jugu je ponavlja-
la, da je predsednik dr. Rhee
krvoločna rabelj zahodnega
imperializma pod kontrolo
Amerike in podobno. Ameri-
ška vojna in civilna uprava pa
mu je neredko očitala, da je tr-
doglav, nedostopen za spora-
zume in samooblasten. Po
uradih v Washingtonu so ga
redko zagovarjali.

Med tremi leti po vojni se je
zameril s kritiziranjem okupa-
cijske uprave; pozneje, ko je
slutil preteči napad s severa, je
stalno moledoval, naj Ameri-
ka izpolni obljubo in naj
pošlje republiko orožje. Postal
je trn v peti državnikov. Ne-
volje nad njim niso prikrivali
niti potem, ko so se uresničile
njegove svarilne besede o pre-
tečem napadu in se je znašla
Južna Koreja popolnoma ne-
pripravljena.

Dvakrat sem imel osebne
stike s tem od vseh strani okle-
vetanim predsednikom. Kritiki
o njem nisem resno jemal. Go-
vorice, da je svojo stranko vo-
dil brutalno do zmage pri vo-
litvah, so vsi nevtralni opazo-
valci zanikali, četudi so jih po-
samezniki v Washingtonu vzeli
za golo resnico. Da se ni mogel
strinjati z našim poslanikom
Mucciom, mu tudi ne bi štel v
zlo.

Uporabljal je res železno
pest, da se zatrejo uporne eno-
te v armadi, toda zakonodaja
in zbor, ki sta ga soglasno iz-
volila za predsednika, sta ga
pri tem dosledno podpirala.
Korejska policija je pač azijs-
ka, ne evropska, ter postopa
po azijsko, ne oziraje se na to,
kdo je državni predsednik.

V razgovoru z njim je bilo
lahko spoznati v dr. Syngma-
nu Rheeju učenjaka in gentle-
mana. To so mu priznali celo
nasprotniki. Z obraza mu je si-
jala preprostost in iskrenost in
v občevarju je bil bolj Ameri-
kanec kot Azijec.

(se nadaljuje)

Rojakil Priporočajte
Ameriško Domovino
svojim slovenskim
prijateljem in znancem!